**Euroopan parlamentti**
2019-2024

*Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta*
*Puheenjohtaja*

30.8.2023

Johan Van Overtveldt
Puheenjohtaja
Budjettivaliokunta
BRYSSEL

Asia: Lausunto budjettivaliokunnan väliaikaisesta mietinnöstä vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen väliarvioinnista (2023/0201R(APP))

Arvoisa puheenjohtaja

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokuntaa on pyydetty antamaan edellä mainitussa menettelyssä lausunto valiokunnallenne. Valiokunta päätti kirjallisella menettelyllä 13. heinäkuuta 2023 antaa kyseisen lausunnon kirjeen muodossa.

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta käsitteli edellä mainittua asiaa kokouksessaan 30. elokuuta 2023[1]. Viimeksi mainitussa kokouksessa se päätti pyytää asiasta vastaavaa budjettivaliokuntaa sisällyttämään jäljempänä esitetyt ehdotukset väliaikaiseen mietintöönsä.

Kunnioittavasti

Robert Biedroń

[1] Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Robert Biedroń (puheenjohtaja), Andżelika Anna Możdżanowska, Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Pernille Weiss, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Irène Tolleret, Heléne Fritzon, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Vera Tax, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek (varapuheenjohtaja), Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Annika Bruna, Sandra Pereira

## EHDOTUKSET

A. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvo ja eriarvoisuuden poistaminen ovat unionin perustana olevia perusarvoja ja että sitoumus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja sen valtavirtaistamista kaikissa unionin toimissa on kirjattu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 8 artiklaan;

B. toteaa, että parlamentti on toistuvasti kehottanut komissiota edistämään ja toteuttamaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista, sukupuolitietoista budjetointia ja sukupuolivaikutusten arviointeja kaikilla unionin politiikan aloilla;

C. katsoo, että talousarviot eivät koskaan ole sukupuolineutraaleja ja että siksi ne on laadittava siten, että sukupuolten tasa-arvoon pyritään alusta alkaen; ottaa huomioon, että tietojen mukaan kaikilla kriiseillä on suhteeton vaikutus naisiin ja tyttöihin ja että tämä on nähtävissä unioniin parhaillaan kohdistuvissa kriiseissä; ottaa huomioon, että Venäjän sota Ukrainaa vastaan ja covid-19-kriisin jälkimainingit edellyttävät sukupuolisensitiivisiä toimia;

1. panee tyytyväisenä merkille komission tiedonannon monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 väliarvioinnista; toteaa, että Venäjän sodan Ukrainalle aiheuttamien seurausten ja covid-19-kriisin jälkimaininkien rahoitusvaikutusten vuoksi tarvitaan toimia; korostaa, että unionin talousarvio ei saa osaltaan pahentaa sukupuolten epätasa-arvoa tai edistää vihanlietsontaa; kehottaa siksi komissiota tutkimaan unionin varojen saajien keskeisiä tehtäviä ja epäämään rahoituksen toimijoilta, jotka pyrkivät käyttämään unionin varoja ihmisoikeuksien, erityisesti naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon, heikentämiseen; korostaa, että väliarviointi tarjoaa tilaisuuden puuttua sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista ja sukupuolitietoista budjetointia koskevan unionin lähestymistavan puutteisiin ja että sitä olisi pidettävä olennaisena osana rahoitusprosessia, jolloin varoja voidaan kohdentaa mahdollisimman tehokkaasti;

2. suhtautuu myönteisesti uusittuun sitoumukseen, joka koskee uutta sukupuolten tasa-arvoon liittyvien menojen seurantamenetelmää ja näiden tavoitteiden valtavirtaistamista kokeiluluontoisesti vuodesta 2023 alkaen; korostaa, että arvion mukaan suurimmalla osalla ohjelmista on tällä hetkellä mahdollisuuksia edistää sukupuolten tasa-arvoa, mikä vastaa suurinta osaa rahoituksesta (pistetaso 0*, 73 prosenttia talousarviosta) verrattuna ohjelmiin, joilla tosiasiallisesti edistetään sukupuolten tasa-arvoa joko ensisijaisena tavoitteena (pistetaso 2, kaksi prosenttia talousarviosta) tai tärkeänä tavoitteena (pistetaso 1, yhdeksän prosenttia talousarviosta)[2]; korostaa, että on tärkeää, että kaikista ohjelmista ja menoista tehdään tehokkaita ja sukupuolisensitiivisiä arviointeja, joiden avulla voidaan tarvittaessa tehdä mukautuksia noudattaen sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista EU:n talousarvioon koskevaa tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomusta nro 10/2021[3];

---

[2] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/gender-equality-mainstreaming_en
https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SWD_2023_336_1_EN_autre_document_travail_service_part1_v4.pdf, s. 48

[3] https://www.eca.europa.eu/fi/publications?did=58678

3. kehottaa komissiota lisäämään rahoitusta budjettikohtiin ja ohjelmiin, joissa sukupuolten tasa-arvo on ensisijainen tai tärkeä tavoite, kuten kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelman Daphne-lohkolle, jolla pyritään torjumaan sukupuolistuneen väkivallan kaikkia muotoja, ja tasa-arvon, perusoikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon lohkolle, EU4Health-ohjelmalle, Euroopan sosiaalirahasto plussalle (ESR+) ja ulkoisten toimien ohjelmille, mukaan lukien naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa ja YK:n Spotlight-aloite;

4. kehottaa komissiota lisäämään Euroopan tasa-arvoinstituutin määrärahoja sen varmistamiseksi, että instituutilla on riittävät resurssit tehtäviensä hoitamiseen, mukaan lukien teknisen avun antaminen jäsenvaltioille, sillä sen teknistä tukea sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseen tarvitaan yhä kiireellisemmin ja yhä enemmän;

5. toteaa jälleen olevansa huolissaan sukupuolten tasa-arvoon ja perusoikeuksiin, myös seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin, kohdistuvista hyökkäyksistä unionissa ja kehottaa osoittamaan rahoitusta näiden heikentämispyrkimysten ja disinformaation torjuntaan sekä tukemaan naisten oikeuksia suojelevia kansalaisjärjestöjä, myös niitä, jotka helpottavat turvallisen ja laillisen abortin saatavuutta rajatylittävien palvelujen avulla, sillä siten taataan naisten perusoikeus päättää omasta kehostaan;

6. vaatii, että naisten ja miesten olisi voitava hyötyä tasapuolisesti elpymis- ja palautumistukivälineestä, erityisesti kun tavoitteena on kaventaa unionissa vallitsevaa 13 prosentin palkkaeroa sukupuolten välillä.